

OBWIESZCZENIE PREZESA PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ

z dnia 22 listopada 1985 r.

w sprawie ogłoszenia ogólnych warunków ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz taryfy składek za to ubezpieczenie.

1. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. Nr 45, poz. 242) ogłasza się:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego obwieszczenia,
- 2) taryfę składek za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego obwieszczenia,

zatwierdzone uchwałą nr 41 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 7 listopada 1985 r. i uchwałą nr 19 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 3 października 1985 r.

2. Tracą moc:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku mienia jednostek gospodarki uspołecznionej, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 1977 r. nr GSU/4030-117/77, ze zmianami zatwierdzonymi decyzją Ministra Finansów z dnia 4 czerwca 1983 r. nr DMU/4030-102/83,
- 2) ogólne warunki ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku mienia jednostek gospodarki nie

uspołecznionej, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 1978 r. nr GSU/4030-97/78, ze zmianami zatwierdzonymi decyzją Ministra Finansów z dnia 4 czerwca 1983 r. nr DMU/4030-103/83,

- 3) taryfy składek za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 12 listopada 1974 r. nr FR-GSU/4031-157/74, ze zmianami zatwierdzonymi decyzjami Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 1977 r. nr GSU/4031-118/77 i z dnia 4 czerwca 1983 r. nr DMU/4031-104/83,

z tym że dotychczasowe ogólne warunki (pkt 1 i 2) i taryfy (pkt 3) stosuje się do umów zawartych przed wejściem w życie ogólnych warunków i taryfy, wymienionych w ust. 1 — do końca bieżącego okresu ubezpieczenia określonego w tych umowach.

3. Ogólne warunki ubezpieczenia i taryfa, wymienione w ust. 1, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.

Prezes Państwowego Zakładu Ubezpieczeń: A. Adamski

Załącznik nr 1 do obwieszczenia
Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń
z dnia 22 listopada 1985 r.
(poz. 271)

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

Postanowienia ogólne.

§ 1. Państwowy Zakład Ubezpieczeń (PZU) zawiera z jednostkami gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej, zwanymi dalej ubezpieczającymi, umowy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku.

Zakres ubezpieczenia.

§ 2. 1. Ubezpieczeniem może być objęte następujące mienie znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego:

- 1) towary, surowce, materiały w przerobie, półfabrykаты, wyroby gotowe, materiały pomocnicze i opakowania, a ponadto zmagazynowane i nie będące w użytkowaniu maszyny, aparaty i urządzenia oraz ich części zapasowe, narzędzia itp. mienie zwane dalej środkami obrotowymi,
- 2) mienie (przedmioty) przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania itp.),
- 3) mienie przyjęte od osób trzecich do komisowej sprzedaży przez jednostki gospodarki uspołecznionej,
- 4) wyposażenie (urządzenie) placówek handlowych, usługowych, rzemieślniczych i produkcyjnych, a także biur, pracowni, gabinetów lekarskich, dentystrycznych itp., zakładów zbiorowego żywienia oraz obiektów o charakterze kulturalno-rozrywkowym, sportowo-turystycznym i innym,
- 5) gotówka i inne wartości pieniężne (za które uważa się krajowe i zagraniczne środki pieniężne, чеки, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, obiegowe znaczki pocztowe, znaczki skarbowe, znaczki opłaty paszportowej, bilety komunikacji publicznej), jak również inne przedmioty wartościowe, a mianowicie platyna, złoto i srebro, ich związki chemiczne oraz wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, syntetyczne oraz szlachetne substancje, jak np. perły, bursztyny i korale.

2. Jeżeli nie umówiono się inaczej lub jeżeli niniejsze warunki nie zawierają odmiennych postanowień, mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ubezpieczeniem w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

3. Z ubezpieczenia wyłączone jest następujące mienie: inwentarz żywy oraz wszelkiego rodzaju pojazdy samochodowe i ich części, chyba że pojazdy te stanowią środki obrotowe ubezpieczającego lub mienie osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi (naprawy, przeglądu itp.) albo przyjęte zostały do komisowej sprzedaży.

§ 3. 1. PZU odpowiada za szkody powstałe wskutek:

- 1) kradzieży z włamaniem (dokonanej lub usiłowanej),
- 2) dokonanego lub usiłowanego rabunku.

2. Gotówka i inne wartości pieniężne, platyna, złoto, srebro i ich związki chemiczne oraz wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, syntetyczne oraz szlachetne substancje, jak perły, bursztyny, korale — mogą być ubezpieczone ponadto od rabunku podczas przewożenia lub przenoszenia przez osoby, które ubezpieczający wyznaczają do wykonywania transportu, przy czym każde z wymienionych w ust. 1 oraz niniejszym ustępie ryzyk stanowi samoistne ubezpieczenie z odrębną podstawą obliczenia składki.

3. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia (§ 2 ust. 1) z powodu jego zaboru, zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia.

§ 4. 1. Ubezpieczone mienie powinno znajdować się w lokalach (pomieszczeniach) należycie zabezpieczonych. W ścianach, sufitach, podłogach i dachach oraz piwnicach tych lokali nie powinno być nie zabezpieczonych otworów, przez które możliwy byłby dostęp do ubezpieczonego mienia bez włamania. Pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji azurowych, a także z brezentu, powłok z tworzyw sztucznych itp. materiałów (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty), nie są uważane — z zastrzeżeniem ust. 8 — za pomieszczenia należycie zabezpieczone. Ubezpieczenie obejmuje również — z zastrzeżeniem § 7 pkt 8 — mienie umieszczone w gablotach reklamowych znajdujących się poza lokalem.

2. Wszystkie drzwi do lokalu (pomieszczenia), w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być w należyтым stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie — bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy. Jeżeli przepisy wewnętrzne ubezpieczającego nie przewidują bardziej skutecznych zamknięć, drzwi powinny być zamknięte co najmniej na dwa różne zamki zapadkowe lub dwie różne kłódki zapadkowe zawieszane na oddzielnych skoblach. Zamkiem zapadkowym jest taki zamek, do którego klucz posiada w łopatce więcej niż jedno złożenie prostopadłe do trzonu. Drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki — zasuwę, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.

3. Wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory oszklone lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być w należyтым stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte. Okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory w lokalach na parterze i w lokalach znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów lub dachów, jak również wewnętrzne otwory na strychach i w piwnicach (z wyjątkiem piwnic stanowiących część handlową lokalu), z których jest przejście do dalszych pomieszczeń z ubezpieczonym mieniem, powinny być — z zastrzeżeniem ust. 5 — ponadto na całej powierzchni zabezpieczone kratami stałymi, ruchomymi żaluzjami albo okiennicami zamykanymi co najmniej na jeden zamek zapadkowy lub

kłódkę zapadkową. Kraty, żaluzje i okiennice powinny być takiej konstrukcji i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia za pomocą narzędzi.

4. Jeżeli sztaby, skoble i zawiasy zewnętrzne nie są wmurowane w ścianę, muszą być przytwierdzone śrubami zaklinowanymi lub zamocowanymi w inny sposób od wewnątrz.

5. Postanowienia ust. 3, w części dotyczącej dodatkowego zabezpieczenia okien, oszklonych drzwi i innych zewnętrznych otworów, nie stosuje się:

- 1) przy ubezpieczeniu wyłącznie wyposażenia (urządzeń) placówki,
- 2) w odniesieniu do sali konsumpcyjnej zakładu gastronomicznego lub innej podobnej placówki i znajdujących się tam urządzeń oraz towarów nie stanowiących zapasu magazynowego; pozostałe towary oraz gotówka powinny być przechowywane w pomieszczeniu magazynowym, którego otwory okienne i drzwiowe, łącznie z otworami wewnętrznymi, powinny być zabezpieczone w sposób określony w ust. 2 i 3,
- 3) przy ubezpieczeniu bibliotek, księgarń, czyteln i aptek,
- 4) przy ubezpieczeniu środków obrotowych jednostek prowadzących produkcję lub wykonujących usługi systemem nakładczym — w odniesieniu do mieszkań chałupników,
- 5) w obiektach zaopatrzonych w czynne elektroniczne urządzenie sygnalizacyjno-alarmowe,
- 6) bez względu na rodzaj ubezpieczonego mienia — w odniesieniu do okien wystawowych i innych oszkleń umieszczonych w części frontowej budynku:
 - a) w obiektach, dla których w danej miejscowości, dzielnicy bądź uiccy istnieje wydany przez miejscowe władze zakaz zabezpieczania kratami, okiennicami, żaluzjami itp. takich okien i oszkleń,
 - b) w obiektach, w których ze względu na ich konstrukcję, stosowanie krat, żaluzji bądź okiennic nie jest technicznie możliwe.

6. Jeżeli okna wystawowe i inne oszklęcia umieszczone w części frontowej budynku nie są zabezpieczone (ust. 5 pkt 6 lit. a) i b), obowiązuje oświetlenie wnętrza lokalu w porze nocnej.

7. Lokal z ubezpieczonym mieniem nie może być połączony z lokalem należącym do innej osoby drzwiami, oknem lub innymi otworami.

8. Przy ubezpieczeniu wyłącznie pojazdów samochodowych stanowiących środki obrotowe ubezpieczającego lub mienie osób trzecich przyjęte przez ubezpieczającego w celu wykonania usługi albo sprzedaży komisowej za należyte zabezpieczenie uważa się również ogrodzony stałym parkanem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej teren (parking); pojazdy te nie mogą mieć kluczyków przy stacyjkach zapłonowych, a wszystkie drzwi w pojazdach krytych powinny być zamknięte na zamek zapadkowy lub zabezpieczone w inny sposób.

9. Klucze do lokalu z ubezpieczonym mieniem powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nie uprawnionych. W razie zagubienia albo zaginięcia kluczy, ubezpieczający, po otrzymaniu o tym wiadomości, obowiązany jest bezzwłocznie zmienić zamknięcia.

10. Jeżeli w okresie ubezpieczenia w danej placówce wystąpiły powtarzające się szkody lub ze względu na potrzeby bezpieczeństwa ogólnego, PZU może określić inne warunki w zakresie wymaganych środków bezpieczeństwa.

§ 5. 1. Gotówka i inne wartości pieniężne oraz przedmioty wartościowe (§ 2 ust. 1 pkt 5) powinny znajdować się w należycie zabezpieczonym lokalu (§ 4), a ponadto powinny być zamknięte w schowku odpowiadającym wymaganiom technicznym określonym przez Narodowy Bank Polski, tj. w skarbcu, w pokoju skarbcowym w szafach pancernych, w szafach pancernych, w szafach stalowych bądź kasetach stalowych przymocowanych trwale do podłoża lub ściany — w sposób uniemożliwiający oderwanie tych schowków lub ich otwarcie bez użycia narzędzi.

2. W zależności od rodzaju schowka suma ubezpieczenia gotówki, innych wartości pieniężnych lub przedmiotów wartościowych ograniczona jest do kwoty:

Rodzaj schowka	Kwota gotówki, innych wartości pieniężnych i przedmiotów wartościowych	
	ubezpieczenie jednostek gospodarki uspołecznionej	ubezpieczenie jednostek gospodarki nie uspołecznionej
1. Kasetka stalowa przymocowana trwale do podłoża lub ściany	500.000 zł	250.000 zł
2. Szafa stalowa przymocowana trwale do podłoża lub ściany	1.000.000 zł	500.000 zł
3. Szafa pancerna	20.000.000 zł	5.000.000 zł
4. Pokój skarbcowy z szafami pancernymi	100.000.000 zł	20.000.000 zł
5. Skarbiec	bez ograniczeń	bez ograniczeń

3. W schowku innym niż określony w ust. 2, znajdującym się w kiosku, gotówka i inne wartości pieniężne ubezpieczone są do kwoty 5.000 zł, a gdy w miejscowości, w której znajduje się kiosk, nie ma instytucji przyjmującej wpłaty z dziennego utargu albo gdy kiosk czynny jest po godzinach przyjmowania wpłat przez te instytucje — do kwoty 20.000 zł.

4. Jeżeli kradzieży z włamaniem przedmiotów wartościowych dokonano z okna wystawowego w czasie, gdy lokal był otwarty i ogólnie dostępny, suma ubezpieczenia tych przedmiotów ogranicza się do kwot:

- 1) 500.000 zł — w ubezpieczeniu jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 2) 100.000 zł — w ubezpieczeniu jednostek gospodarki nie uspołecznionej.

5. Gotówka i inne wartości pieniężne oraz przedmioty wartościowe ubezpieczone mogą być od rabunku podczas transportu (§ 3 ust. 2) w następujący sposób:

Warunki transportu	Kwota gotówki, innych wartości pieniężnych lub przedmiotów wartościowych	
	w ubezpieczeniu jednostek gospodarki społecznej	w ubezpieczeniu jednostek gospodarki nieuspołecznionej
1) bez konwojenta	do 1.000.000 zł	do 250.000 zł
2) z jednym uzbrojonym konwojentem	do 3.000.000 zł	do 1.000.000 zł
3) z dwoma uzbrojonymi konwojentami	do 10.000.000 zł	do 3.000.000 zł
4) z trzema uzbrojonymi konwojentami	ponad 10.000.000 zł	do 5.000.000 zł

przy czym:

- 1) transport kwot przekraczających 1.000.000 zł powinien być wykonywany samochodem, w którym nie mogą być równocześnie transportowane inne ładunki lub przewożone postronne osoby fizyczne, a kierowca samochodu nie może pełnić jednocześnie funkcji konwojenta,
- 2) terminy i trasy przewozu wartości pieniężnych w kwotach przekraczających 3.000.000 zł należy podawać do wiadomości właściwym urzędem spraw wewnętrznych lub jednostkom Milicji Obywatelskiej,
- 3) w ubezpieczeniu jednostek gospodarki nieuspołecznionej transport powinien być dokonywany na trasach określonych w umowie ubezpieczenia wyłącznie przez ubezpieczającego lub osoby imiennie wymienione we wniosku o ubezpieczenie, mające ukończone 18 lat życia.

§ 6. 1. Za szkody spowodowane przez:

- 1) kradzież z włamaniem — uważa się:
 - a) kradzież, w której sprawca dokonał lub usiłował dokonać zaboru mienia z lokalu po usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu zabezpieczenia podrobionym kluczem lub innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem lub w wyniku rabunku,
 - b) zabór mienia dokonany przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem.
- 2) rabunek — uważa się zabór ubezpieczonego mienia:
 - a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczającego oraz osób u niego zatrudnionych lub groźby natychmiastowego użycia gwałtu albo z doprowadzeniem do nieprzytomności lub bezbronności,
 - b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby doprowadził do lokalu lub schowka objętego ubezpieczeniem osobę posiadającą klucze i zmusił ją do ich otworzenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi.

2. W ubezpieczeniu mienia od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia: PZU odpowiada również za szkody w mieniu powstałe w związku ze zdarzeniami, które uniemożliwiły osobie wykonującej transport ochronę powierzonego mienia wskutek:

- 1) nagłej śmierci lub nagłej ciężkiej choroby tej osoby,
- 2) ciężkiego uszkodzenia ciała tej osoby, wywołanego nieszczęśliwym wypadkiem: za nieszczęśliwy wypadek uważa się każde zdarzenie działające z zewnątrz nagle na ciało ludzkie w taki sposób, że w jego następstwie osoba, która uległa wypadkowi, niezależnie od swojej woli, doznała uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarła,
- 3) zniszczenia lub uszkodzenia środka lokomocji użytego do transportu wskutek katastrofy, pożaru, uderzenia piorunu lub wybuchu; PZU odpowiada również za szkody bezpośrednie, jakie mogą powstać wskutek całkowitego lub częściowego zniszczenia ubezpieczonego mienia, spowodowane działaniem wydarzeń wymienionych w tym punkcie.

Granice ubezpieczenia.

§ 7. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) nie przekraczające 2000 zł,
- 2) powstałe wskutek działań wojennych,
- 3) w aktach oraz dokumentach,
- 4) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego, osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność lub która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, albo powstałe wskutek rażącego niedbalstwa tych osób, chyba że wypłata odszkodowania za szkodę powstałą wskutek rażącego niedbalstwa odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego albo interesom gospodarki narodowej,
- 5) powstałe po zastosowaniu wobec ubezpieczającego będącego osobą fizyczną sugestii lub hipnozy w czasie, gdy pod jej opieką znajdowało się ubezpieczone mienie, albo też powstałe wskutek zatrucia tej osoby, oszołomienia jej lub doprowadzenia do stanu nieprzytomności środkami trującymi lub odurzającymi (np. przez alkohol, papierosy itd.) przyjętymi przez ubezpieczającego dobrowolnie,
- 6) powstałe po upływie 30 dni od chwili zamknięcia przez ubezpieczającego będącego jednostką gospodarki nieuspołecznionej lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, i nieużywania go, chyba że lokal był strzeżony co najmniej od godz. 18 do 6,
- 7) powstałe w towarach wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy kradzieży do lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie (np. zabór towarów z wystawy lub zaplecza przez rozbitą szybę, przez wybity otwór w ścianie, stropie itp.), przewyższające 10% wartości towarów w dniu szkody — za każde okno lub otwór,
- 8) powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej z gablot reklamowych znajdujących się poza lokalem objętym ubezpieczeniem, gdy szkoda przekracza wartość 25.000 zł albo gdy skradziono platynę, złoto,

srebro, wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, półszlachetne, syntetyczne, perły, futra szlachetne, aparaty fotograficzne, przyrządy optyczne lub zegarki.

Sposoby ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 8. Jednostka gospodarki uspołecznionej, w zależności od rodzaju mienia, może je ubezpieczyć:

- 1) na sumy stałe,
- 2) na sumy zmienne,
- 3) solidarnie na sumy stałe,
- 4) solidarnie na sumy zmienne,
- 5) na pierwsze ryzyko,
- 6) na podstawie obrotów miesięcznych.

Ubezpieczenie na sumy stałe.

§ 9. 1. Na sumy stałe mogą być ubezpieczane:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2),
- 3) mienie przyjęte od osób trzecich do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3).

2. W ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się za podstawę obliczenia składki:

- 1) dla środków obrotowych — maksymalną ich wartość przewidzianą w okresie ubezpieczenia, w wysokości kosztów nabycia lub wytworzenia,
- 2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia,
- 3) dla mienia (przedmiotów) przyjętego do komisowej sprzedaży — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia, zmniejszoną o prowizję komisową.

3. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający jest obowiązany podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia — nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki, ustaloną według zasad podanych w ust. 2.

Ubezpieczenie na sumy zmienne.

§ 10. 1. Na sumy zmienne mogą być ubezpieczone:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3).

2. W ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się za podstawę obliczenia składki:

- 1) dla środków obrotowych — maksymalną ich wartość przewidzianą w okresie ubezpieczenia w wysokości kosztów nabycia lub wytworzenia,
- 2) dla mienia (przedmiotów) przyjętego do komisowej sprzedaży — maksymalną wartość tego mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia, zmniejszoną o prowizję komisową.

3. Na początku pierwszego okresu ubezpieczenia po zawarciu umowy PZU pobiera zaliczkę na poczet składki w wysokości 50% składki rocznej obliczonej od zadeklarowanej podstawy obliczenia składki (ust. 2).

4. Ubezpieczający jest obowiązany corocznie, najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia, przesłać PZU stany zapasów mienia według kwartałów za okres ubiegły, które to wartości będą stanowić podstawę do obliczenia składki ostatecznej. Składkę tę oblicza się — według postanowień obowiązującej taryfy składek — od średniej arytmetycznej wartości remanentów kwartalnych (suma wartości remanentów podzielona przez 4). Za stan zapasów w poszczególnych kwartałach przyjmuje się wartość księgową ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego kwartału.

5. W razie nadesłania przez ubezpieczającego stanu zapasów (wartości remanentów) po terminie określonym w ust. 4, PZU pobiera tytułem kary za zwłokę 5% od składki ostatecznej.

6. Wznowienie ubezpieczenia na następny okres następuje bez składania wniosku. Zaliczkę na poczet składki za każdy następny okres ubezpieczenia PZU pobiera z góry w wysokości 50% rocznej składki ostatecznej za okres ubiegły.

Ubezpieczenie solidarne na sumy stałe.

§ 11. 1. Ubezpieczenie solidarne na sumy stałe stosuje się w ubezpieczeniu mienia określonego w § 9 ust. 1, znajdującego się w różnych placówkach (różnych miejscach), dla których rachunkowość prowadzona jest centralnie przez ubezpieczającego. Podstawa obliczenia składki powinna odpowiadać ogólnej wartości mienia we wszystkich placówkach, ustalonej według zasad podanych w § 9 ust. 2.

2. Za placówkę, o której mowa w ust. 1, uważa się każdy samodzielny lokal (sklep, punkt usługowy, magazyn), i to nawet wówczas, gdy znajdują się one na jednej posesji. Magazyny przy sklepach położone na tej samej posesji uważa się łącznie ze sklepem za jedną placówkę, nawet jeżeli nie łączą się one bezpośrednio z lokalem sklepowym. Ruchome punkty sprzedaży (handel obwoźny) nie są placówkami w rozumieniu taryfowym.

3. Przy zgłaszaniu do ubezpieczenia środków obrotowych, mienia przyjętego w celu wykonania usługi oraz mienia przyjętego do komisowej sprzedaży ubezpieczający jest obowiązany dołączyć do wniosku wykaz placówek objętych ubezpieczeniem, z podaniem odnośnie do każdej placówki: miejsca (adresu) i przedmiotu ubezpieczenia, ze wskazaniem placówek dozorowanych oraz rodzaju dozoru i placówek posiadających elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe oraz rodzaju sygnalizacji.

4. Składkę oblicza się według obowiązującej taryfy składek — od przeciętnej sumy otrzymanej z podzielenia ogólnej podstawy obliczenia składki (ust. 1) przez liczbę placówek objętych ubezpieczeniem. Przemnożenie składki obliczonej od tej przeciętnej sumy przez liczbę placówek daje składkę od całej (ogólnej) podstawy obliczenia składki. Zniżki za dozór mienia bądź za posiadanie elektronicznego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego oblicza się od składki, jaka przypada od przeciętnej sumy ubezpieczenia.

5. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający jest obowiązany podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia — nową (zaktualizowaną) ogólną podstawę obliczenia składki oraz nowy (zaktualizowany) wykaz placówek objętych ubezpieczeniem według stanu na ostatni dzień poprzedniego okresu ubezpieczenia. Wykaz placówek, o którym wyżej mowa, powinien zawierać dane wymienione w ust. 4.

Ubezpieczenie solidarne na sumy zmienne.

§ 12. 1. Ubezpieczenie solidarne na sumy zmienne stosuje się dla mienia określonego w § 10 ust. 1, znajdującego się w różnych placówkach (różnych miejscach), dla których rachunkowość prowadzona jest centralnie przez ubezpieczającego. Podstawa obliczenia składki powinna odpowiadać ogólnej wartości mienia we wszystkich placówkach, ustalonej według zasad podanych w § 10 ust. 2.

2. Do ubezpieczenia określonego w ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie zasady podane w § 10 ust. 3—6, z tym że:

- 1) przy zgłaszaniu do ubezpieczenia środków obrotowych lub mienia przyjętego do komisowej sprzedaży ubezpieczający obowiązany jest dołączyć do wniosku wykaz placówek objętych solidarnym ubezpieczeniem, z podaniem odnośnie do każdej placówki: miejsca (adresu) i przedmiotu ubezpieczenia, ze wskazaniem placówek dozorowanych oraz rodzaju dozoru i placówek posiadających elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe oraz rodzaju sygnalizacji,
- 2) taki sam wykaz placówek — według ich aktualnego stanu na ostatni dzień poprzedniego okresu ubezpieczenia — ubezpieczający obowiązany jest przysłać PZU corocznie przy okazji przesyłania kwartalnych stanów zapasów mienia,
- 3) przy obliczaniu składki ostatecznej uwzględnia się liczbę placówek, z odpowiednim zastosowaniem postanowień § 11 ust. 2 i 4.

Ubezpieczenie na pierwsze ryzyko.

§ 13. 1. Ubezpieczeniem na pierwsze ryzyko mogą być objęte:

- 1) urządzenie i wyposażenie biur, sklepów, magazynów itp. (§ 2 ust. 1 pkt 4),
- 2) gotówka i inne wartości pieniężne (§ 2 ust. 1 pkt 5).

2. Przy ubezpieczeniu mienia wymienionego w ust. 1 podstawę obliczenia składki podaje ubezpieczający, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty wskutek jednego wypadku kradzieży z włamaniem albo rabunku.

3. Urządzenie i wyposażenie biur, sklepów, magazynów, zakładów przemysłowych, warsztatów, pracowni, gabinetów lekarskich, dentystrycznych itp., zakładów usługowych, zakładów zbiorowego żywienia oraz obiektów o charakterze kulturalno-rozrywkowym, sportowo-turystycznym i innym ubezpiecza się w jednej ogólnej sumie na pierwsze ryzyko, bez szczegółowego określania przedmiotów zgłoszonych do ubezpieczenia.

4. Przy wznawianiu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający obowiązany jest podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia —

nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki, ustaloną według zasad podanych w ust. 2.

5. Na podstawie odrębnej umowy urządzenia biurowe (łącznie z maszynami biurowymi) i techniczne (np. sprzęt budowlany, pomiarowy) przedsiębiorstw, których placówki — z uwagi na charakter działalności — zmieniają często miejsce wykonywanych robót, mogą być ubezpieczone solidarnie na sumy stałe bez wymieniania w umowie tych miejsc. W tym przypadku zadeklarowana podstawa obliczenia składki powinna odpowiadać ogólnej wartości nowej tych przedmiotów znajdujących się w zamkniętych lokalach zarówno w miejscach stałych (bazach) podanych we wniosku, jak i w każdorazowych miejscach wykonywania robót.

§ 14. 1. Ubezpieczenie gotówki i innych wartości pieniężnych oraz przedmiotów wartościowych (§ 2 ust. 1 pkt 5) różnicuje się w zależności od rodzaju ryzyka (§ 3 ust. 1 i 2), a w ramach ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem — ponadto od sposobu przechowywania tego mienia (skarbiec, pokój skarbcowy z szafami pancernymi, szafa pancerna, szafa stalowa, kaseta stalowa — § 5 ust. 2).

2. Ubezpieczenie gotówki i innych wartości pieniężnych oraz przedmiotów wartościowych od rabunku podczas transportu (przenoszenia lub przewożenia) różnicuje się w zależności od:

- 1) sposobu wykonywania transportu pod względem bezpieczeństwa,
- 2) liczby osób wyznaczonych do transportu,
- 3) zasięgu terytorialnego prowadzonego transportu,
- 4) tego, czy w czasie transportu przewidziany jest nocleg.

3. Gotówka może być ubezpieczona w sposób uproszczony na podstawie obrotów miesięcznych, przy czym:

- 1) ochroną ubezpieczeniową objęta jest gotówka ubezpieczającego we wszystkich jego placówkach, dla których rachunkowość prowadzi ubezpieczający,
- 2) ubezpieczeniem poza ryzykami wymienionymi w § 3 ust. 2 objęte jest ryzyko rabunku podczas wyjazdów oraz koniecznego noclegu na trasie transportu,
- 3) podstawę obliczenia składki przyjmuje się w wysokości ogólnej sumy gotówki podejmowanej z banków w ciągu jednego miesiąca oraz ogólnej sumy gotówki pochodzącej z innych bieżących wpływów gotówkowych uzyskiwanych w ciągu jednego miesiąca.

Sposoby ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki nie uspołecznionej.

§ 15. Jednostka gospodarki nie uspołecznionej, w zależności od rodzaju mienia, może je ubezpieczyć:

- 1) na sumy stałe,
- 2) na pierwsze ryzyko.

Ubezpieczenie na sumy stałe.

§ 16. 1. Na sumy stałe mogą być ubezpieczone:

- 1) środki obrotowe (§ 2 ust. 1 pkt 1),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2).

2. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać:

- 1) dla środków obrotowych — najwyższej wartości mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia, odpowiadającej kosztom jego nabycia lub wytworzenia (wartość maksymalna) według cen obowiązujących w dniu zgłoszenia ubezpieczenia,
- 2) dla mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania usługi — najwyższej wartości mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia (wartość maksymalna) według cen obowiązujących w dniu zgłoszenia ubezpieczenia.

3. Jeżeli w ciągu okresu ubezpieczenia nastąpi zwiększenie lub zmniejszenie wartości ubezpieczonego mienia ubezpieczający powinien zgłosić PZU odpowiednią zmianę sumy ubezpieczenia w celu wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia i ustalenia składki ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie na pierwsze ryzyko.

§ 17. 1. Na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:

- 1) urządzenia i wyposażenie (§ 2 ust. 1 pkt 4),
- 2) gotówka i inne wartości pieniężne oraz przedmioty wartościowe (§ 2 ust. 1 pkt 5).

2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty wskutek jednego wypadku kradzieży z włamaniem lub rabunku.

3. Urządzenia i wyposażenie ubezpiecza się w jednej ogólnej sumie ubezpieczenia, bez szczegółowego określania przedmiotów zgłoszonych do ubezpieczenia.

4. Gotówkę i inne wartości pieniężne oraz przedmioty wartościowe ubezpiecza się na odrębne sumy w zależności od rodzaju ryzyka: kradzieży z włamaniem, rabunku czy rabunku podczas transportu, z tym że przy ubezpieczeniu od kradzieży z włamaniem odrębne sumy ubezpieczenia ustala się w zależności od rodzaju schowka (§ 5 ust. 2), w którym te wartości są przechowywane.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.

§ 18. 1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się według:

- 1) w odniesieniu do środków obrotowych (§ 2 ust. 1 pkt 1) — wysokości kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody (ceną z dnia szkody jest cena udokumentowana rachunkiem zakupu, kalkulacją kosztów wytworzenia lub stosowana przez jednostki gospodarki uspołecznionej),
- 2) w odniesieniu do przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi (§ 2 ust. 1 pkt 2) — wysokości kosztów ich zakupu pomniejszonych o faktyczny stopień zużycia przedmiotów (wartość rzeczywista) lub naprawy uszkodzonych przedmiotów według cen stosowanych w dniu ustalenia odszkodowania — powiększonej o udowodnioną wartość nakładów ubezpieczającego,
- 3) w odniesieniu do przedmiotów przyjętych do komisowej sprzedaży (§ 2 ust. 1 pkt 3) — wartości ozna-

czanej w dowodzie przyjęcia, z potrąceniem prowizji komisowej,

- 4) w odniesieniu do wyposażenia (urządzeń — § 2 ust. 1 pkt 4) — wysokości kosztów zakupu tego samego rodzaju i typu nowego urządzenia albo wysokości kosztów naprawy: wysokość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem zakupu lub rachunkiem naprawy albo określona według cen stosowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej w dniu ustalenia odszkodowania, z tym że w ubezpieczeniu jednostek gospodarki nie uspołecznionej uwzględnia się stopień faktycznego zużycia urządzenia,
- 5) w odniesieniu do gotówki i innych wartości pieniężnych — ich nominalnej wartości,
- 6) w odniesieniu do platyny, złota, srebra i ich związków chemicznych oraz wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, syntetycznych oraz szlachetnych substancji tj. pereł, bursztynów, koralu itp. — wysokości kosztów ich zakupu lub wytworzenia według obowiązujących w dniu szkody cen stosowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

2. Podstawę ustalenia wysokości szkody, o której mowa w ust. 1, stanowi:

- 1) rachunek strat sporządzony przez ubezpieczającego lub
- 2) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone protokołem szkody przez likwidatora PZU na miejscu szkody, przy współudziale ubezpieczającego, jeżeli wysokość szkody podana przez ubezpieczającego w rachunku strat (pkt 1) w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU.

§ 19. 1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody (§ 18), nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU, z tym że wysokość szkody:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
- 2) w urządzeniach (wyposażeniu), ustalona według kosztów naprawy, nie może przekroczyć:
 - a) wartości nowej przedmiotu — jeśli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki uspołecznionej,
 - b) wartości rzeczywistej przedmiotu — jeśli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki nie uspołecznionej,
- 3) zwiększa się o koszty transportu,
- 4) w środkach obrotowych nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczającego oraz wartości ubytków naturalnych w granicach obowiązujących norm.

2. Górną granicę odpowiedzialności PZU za ubezpieczone mienie stanowi — z zastrzeżeniem § 20 — suma ubezpieczenia (podstawa obliczenia składki) podana w dokumencie ubezpieczenia (polisie), z tym że suma ubezpieczenia podana dla określonej grupy mienia (poszczególnej pozycji polisy) stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do mienia ujętego w tej pozycji.

3. Postanowień ust. 2 nie stosuje się do mienia ubezpieczonego na sumy zmienne oraz na podstawie obrotów miesięcznych.

§ 20. Jeżeli w zawartym przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej ubezpieczeniu środków obrotowych i przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi suma ubezpieczenia grupy mienia dotkniętego szkodą jest niższa od wartości rzeczywistej tego mienia na dzień szkody, ustalonej według zasad określonych w § 16 ust. 2, odszkodowanie, o którym mowa w § 19, wypłaca się w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do rzeczywistej wartości mienia w dniu szkody.

§ 21. Niezależnie od odszkodowania, o którym mowa w § 19, PZU zwraca udokumentowane przez ubezpieczającego:

- 1) koszty poniesione w celu zmniejszenia szkody,
- 2) koszty wymiany zniszczonych lub koszty naprawy uszkodzonych schowków na gotówkę i zabezpieczeń lokalu, łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien i drzwi.

§ 22. 1. Ustalenie stanu faktycznego i okoliczności powstania szkody PZU przeprowadza protokolarnie z udziałem ubezpieczającego, z którym powinien uzgodnić datę każdej czynności likwidacyjnej wymagającej badań w miejscu szkody.

2. Przyjmuje się, że likwidacja szkody z ustaleniem stanu faktycznego szkody i okoliczności jej powstania nastąpiła z udziałem ubezpieczającego, jeśli w czynnościach likwidacyjnych brała udział osoba podpisująca w imieniu ubezpieczającego protokół szkody.

Roszczenia regresowe.

§ 23. 1. Z dniem wypłaty odszkodowania roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzi na PZU roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobom, za które ponosi on odpowiedzialność lub z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić PZU wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń, o których mowa w ust. 1, dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń.

Wypłata odszkodowania oraz dochodzenie roszczeń o odszkodowanie.

§ 24. 1. Odszkodowanie jest płatne w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia o szkodzie, pod warunkiem złożenia przez ubezpieczającego w ciągu 14 dni od daty tego zawiadomienia rachunku strat oraz innych dokumentów uzasadniających roszczenie. W razie późniejszego złożenia wymienionych dokumentów, odszkodowanie jest płatne w ciągu 14 dni po ich dostarczeniu.

2. Jeżeli dostarczenie przez ubezpieczającego w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie wszystkich dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe, PZU obowiązany jest — na żądanie ubezpieczającego — wypłacić w terminie 30 dni, przewidzianym w ust. 1, bez-

sporną część odszkodowania wynikającą z przedstawionych dokumentów.

§ 25. 1. Jeżeli ubezpieczający uprawniony do otrzymania odszkodowania nie zgadza się z ustaleniami właściwej jednostki organizacyjnej PZU co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania lub świadczenia, może w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy przez bezpośrednio nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU.

2. Właściwa jednostka organizacyjna PZU jest obowiązana poinformować ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania o terminie wymienionym w ust. 1 oraz wskazać nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU, do której może być wniesione żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy. W razie niepoinformowania przewidziany w ust. 1 termin nie biegnie.

3. Nadrzędna jednostka organizacyjna jest obowiązana rozpatrywać sprawę i zawiadomić o wyniku ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania w ciągu 30 dni od otrzymania jego wniosku.

§ 26. 1. Jeżeli ubezpieczający jest jednostką gospodarki uspołecznionej podlegającą państwowemu arbitrażowi gospodarczemu, może również dochodzić roszczenia w drodze postępowania arbitrażowego, nie wcześniej niż po rozpatrzeniu roszczenia przez nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU, chyba że nie został przez nią zachowany termin określony w § 25 ust. 3.

2. Jeżeli ubezpieczający jest jednostką gospodarki nie uspołecznionej lub jednostką gospodarki uspołecznionej nie podlegającą państwowemu arbitrażowi gospodarczemu, może dochodzić roszczenia na drodze sądowej bez zachowania trybu, o którym mowa w § 25, jednak nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia do PZU.

Obowiązki ubezpieczającego.

§ 27. Do obowiązków ubezpieczającego należy:

- 1) podanie do wiadomości PZU wszystkich znanych sobie okoliczności, o które PZU zapytywał przed zawarciem umowy, a jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne,
- 2) opłacenie obliczonej na podstawie obowiązującej taryfy składki ubezpieceniowej:
 - a) jeżeli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki uspołecznionej — w ciągu 30 dni od daty doręczenia mu polisy lub obliczenia należnej składki,
 - b) jeżeli ubezpieczającym jest jednostka gospodarki nie uspołecznionej — przy zawieraniu umowy ubezpieczenia za cały okres ubezpieczenia z góry,
- 3) informowanie PZU o zmianie adresu; jeżeli ubezpieczający nie zawiadomił PZU o zmianie adresu, pismo PZU wysłane pod ostatnim znanym adresem wywiera skutki prawne,
- 4) przestrzeganie ogólnie obowiązujących i zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia warunków zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem.

§ 28. 1. W razie powstania szkody ubezpieczający jest obowiązany użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu oraz w celu zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą, jak również starać się, w miarę możliwości, o odzyskanie mienia utraconego.

2. O powstaniu szkody ubezpieczający jest obowiązany zawiadomić terenową jednostkę organizacyjną PZU oraz miejscowe organy Milicji Obywatelskiej — przed rozpoczęciem sporządzania remanentu po szkodzie.

3. Przed rozpoczęciem przez PZU czynności likwidacyjnych ubezpieczający nie powinien zmieniać stanu faktycznego spowodowanego wypadkiem, chyba że zmiany były konieczne dla zabezpieczenia mienia pozostałego po wypadku. PZU nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie wyznaczonym do sporządzenia remanentu po szkodzie.

4. Ubezpieczający jest obowiązany zezwolić PZU na dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania, jak również udzielić PZU potrzebnych w tym celu wyjaśnień oraz przedstawić dowody, jakich odpowiednio do stanu rzeczy można wymagać. Ubezpieczający jest obowiązany również sporządzić na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i na własny koszt obliczenie poniesionych strat (rachunek strat).

5. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 1—4 oraz § 27 pkt 4, PZU może odmówić odszkodowania w części lub całości, jeżeli niedopełnienie obowiązku miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody albo jej rozmiaru bądź też na ustalenie wysokości odszkodowania, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współzycia społecznego.

§ 29. Ubezpieczający jest obowiązany dostarczyć PZU postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub postępowania karnego wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku, niezwłocznie po ich otrzymaniu.

§ 30. 1. Jeżeli ubezpieczający dowie się, gdzie znajdują się utracone przedmioty (skradzione, zrabowane lub zaginione), jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie PZU oraz poczynić odpowiednie kroki w celu stwierdzenia tożsamości i odzyskania przedmiotów, a przede wszystkim — zawiadomić o tym miejscowy organ Milicji Obywatelskiej.

2. W razie odzyskania utraconych przedmiotów ubezpieczający jest obowiązany przyjąć je z powrotem.

3. Jeżeli ubezpieczający odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, ubezpieczający jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU wypłaconą kwotę.

4. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

Umowa ubezpieczenia.

§ 31. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od następnego dnia po złożeniu wniosku, chyba że we wniosku oznaczono późniejszy termin początku odpowiedzialności.

2. W przypadku ubezpieczenia zawieranego przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej dla rozpoczęcia odpowiedzialności PZU w terminie wskazanym w ust. 1 niezbędne jest również zapłacenie składki.

§ 32. 1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego.

2. Wniosek powinien zawierać co najmniej następujące dane, niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia:

- 1) nazwę i adres ubezpieczającego,
- 2) miejsce ubezpieczenia,
- 3) przedmiot ubezpieczenia,
- 4) sposób ubezpieczenia,
- 5) sumę ubezpieczenia (podstawę obliczenia składki),
- 6) czas trwania ubezpieczenia,
- 7) informację co do rodzaju zabezpieczeń uprawniających do zniżek taryfowych.

3. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z warunkami ubezpieczenia, PZU wezwie ubezpieczającego do uzupełnienia bądź sporządzenia nowego wniosku w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma PZU.

4. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić PZU odpowiedzi na pytania zamieszczone w formularzu wniosku lub skierowane do niego w innej formie oraz podać PZU wszystkie znane mu okoliczności, które są istotne do oceny ryzyka i ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz mają wpływ na wysokość składki. Jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Wniosek powinien być złożony w jednostce organizacyjnej PZU właściwej terenowo dla obsługi ubezpieczenia.

6. Za dzień zgłoszenia wniosku uważa się:

- 1) przy zgłoszeniu listem poleconym — datę nadania listu według datownika pocztowego,
- 2) przy zgłoszeniu listem zwykłym — dzień otrzymania wniosku przez PZU.

§ 33. 1. PZU potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia (polisą), którą przesyła ubezpieczającemu w ciągu 1 miesiąca od daty otrzymania wniosku zawierającego wszystkie dane niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia.

2. Jeżeli polisa zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonego przez niego wniosku lub od niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, PZU zwróci ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu polisy, wyznaczając 14-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez PZU, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego są nieważne. W braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego, umowę uważa się za zawartą następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.

§ 34. Okres ubezpieczenia liczy się od rozpoczęcia odpowiedzialności PZU i trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

§ 35. 1. Umowę ubezpieczenia zawartą przez jednostkę gospodarki uspołecznionej przedłuża się automatycznie na następny okres roczny, jeżeli żadna ze stron nie wypowiedziała jej listem poleconym najpóźniej na 2 miesiące przed upływem bieżącego okresu ubezpieczenia.

2. W ramach zawartej umowy ubezpieczeniem objęte jest również mienie, którego przybyło w grupach mienia zgłoszonych do ubezpieczenia — od chwili gdy znalazło się ono u ubezpieczającego.

3. W razie przejęcia ubezpieczonego mienia przez inną jednostkę gospodarki uspołecznionej, prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na jednostkę przejmującą to mienie.

4. W razie zlikwidowania ubezpieczonego mienia, jak również w razie przejęcia go na własność przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem zajścia zmiany.

§ 36. 1. W umowie ubezpieczenia zawartej przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej ciągłość odpowiedzialności PZU zostaje zachowana przez opłacenie składki ubezpieczeniowej na następny roczny okres ubezpieczenia przed upływem bieżącego okresu. Umowa ubezpieczenia nie wygasa, mimo upływu bieżącego okresu ubezpieczenia, gdy składka ubezpieczeniowa opłacona została najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia. Jednakże do dnia następnego po dniu opłacenia składki, za szkody powstałe w tym okresie PZU odpowiada na warunkach dotychczas zawartej

umowy nawet wtedy, gdy wraz z opłaceniem składki zmienione zostały warunki umowy ubezpieczenia.

2. W razie przejścia na inną osobę własności ubezpieczonych przedmiotów, umowę ubezpieczenia rozwiązuje się z dniem przejścia własności.

§ 37. W wypadku zmian wymienionych w § 35 ust. 4 i w § 36 ust. 2, składka za nie wykorzystany czas ubezpieczenia podlega zwrotowi, pod warunkiem że ubezpieczający zawiadomi o tym PZU. Zwrot składki przysługuje za czas od daty otrzymania przez PZU tego zawiadomienia. Zwrot składki nie należy się, jeżeli w danym okresie ubezpieczenia powstała szkoda, za którą PZU przyznał odszkodowanie.

§ 38. Każda ze stron umowy może w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia ubezpieczającemu odmowy wypłaty odszkodowania wypowiedzieć umowę ubezpieczenia z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

§ 39. Odpowiedzialność PZU kończy się z upływem okresu ubezpieczenia (z zastrzeżeniem § 35 ust. 1) lub z datą rozwiązania umowy ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe.

§ 40. W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia. Postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 2 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 22 listopada 1985 r. (poz. 271)

TARYFA SKŁADEK ZA UBEZPIECZENIE OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 1. 1. Niniejsza taryfa ma zastosowanie do ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku mienia jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej.

2. Stawki tarytowe dla poszczególnych grup mienia jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej określają taryfy nr 1—4.

§ 2. 1. Składkę roczną oblicza się od wartości mienia lub sumy ubezpieczenia (podstawy obliczania składki), ustalonych dla poszczególnych grup mienia, zgodnie z przepisami ogólnych warunków ubezpieczenia, według stawek taryfowych wyrażonych w promilach (‰).

2. Składkę za ubezpieczenia krótkoterminowe, zawierane na okres krótszy od roku, oblicza się:

- 1) dla jednostek gospodarki uspołecznionej — od składki rocznej (ust. 1) za liczbę miesięcy trwania ubezpieczenia, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.
- 2) dla jednostek gospodarki nie uspołecznionej — według poniższej tabeli frakcyjnej:
 - a) ubezpieczenie na okres do 1 miesiąca — 20‰ składki rocznej,
 - b) ubezpieczenie na okres do 2 miesięcy — 30‰ składki rocznej,

- c) ubezpieczenie na okres do 3 miesięcy — 40‰ składki rocznej,
- d) ubezpieczenie na okres do 4 miesięcy — 50‰ składki rocznej,
- e) ubezpieczenie na okres do 5 miesięcy — 60‰ składki rocznej,
- f) ubezpieczenie na okres do 6 miesięcy — 70‰ składki rocznej,
- g) ubezpieczenie na okres do 7 miesięcy — 80‰ składki rocznej,
- h) ubezpieczenie na okres do 8 miesięcy — 90‰ składki rocznej,
- i) ubezpieczenie powyżej 8 miesięcy — 100‰ składki rocznej.

3. Wszelkie obniżki i podwyżki oblicza się kolejno metodą iloczynową.

4. Ogólną sumę składki ustala się w pełnych złotych. Najniższa składka z jednej polisy (tzw. minimalna) wynosi złotych 100.

5. Dla umów ubezpieczenia zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej na podstawie porozumień, w sposób odmienny od przyjętego w ogólnych warunkach ubezpieczeń, mogą być ustalane specjalne stawki taryfowe lub stawki średnie ważone bądź odrębna podstawa obliczenia składki.

Obniżki.

§ 3. 1. Za stosowanie dodatkowych środków zabezpieczenia mienia przysługują następujące obniżki składki:

- 1) za stały dozór wyłącznie lokalu lub budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, wykonywany przez strażnika 20%,
- 2) za czynne i należycie konserwowane elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe za instalowane w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie:
 - a) sygnalizujące włamanie lub napad w miejscu odległym od chronionego obiektu (wartownia, placówka Milicji Obywatelskiej, Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej itp.) 30%,
 - b) wywołujące alarm w miejscu chronionego obiektu 15%.

2. Obniżki składek wymienione w ust. 1 nie przysługują:

- 1) w ubezpieczeniu gotówki i innych środków pieniężnych wyłącznie od rabunku (§ 11 poz. 21—23),
- 2) w ubezpieczeniu gotówki i innych środków pieniężnych według obrotów miesięcznych (§ 11 poz. 24).

Taryfa nr 1

§ 4. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych z jednostkami gospodarki społecznej, obejmujących:

- 1) środki obrotowe, z wyjątkiem gotówki i innych wartości pieniężnych (§ 9),
- 2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi,
- 3) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży,
- 4) eksponaty na targach i wystawach.

§ 5. 1. Składkę roczną oblicza się od wartości mienia przypadającej na każdą oddzielną placówkę — według stawki taryfowej właściwej dla danej jednostki organizacyjnej w dniu zawarcia lub wznowienia umowy ubezpieczenia. Składkę tę oblicza się według wzoru *):

$$\text{podstawa obliczenia składki} \times \text{stawka taryfowa} \times \frac{5.000.000}{1.000.000 + \text{podstawa obliczenia składki}}$$

2. Za wartość mienia przypadającą na każdą oddzielną placówkę uważa się:

- 1) w ubezpieczeniu środków obrotowych w jednej placówce (ubezpieczenie jednostkowe) — maksymalną wartość środków obrotowych, przewidywaną w okresie ubezpieczenia,
- 2) w ubezpieczeniu łącznym wielu placówek (ubezpieczenia solidarne) — przeciętną, przypadającą na jedną placówkę wartość mienia, wynikającą z podzielenia przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej wartości środków obrotowych we wszystkich placówkach przez liczbę placówek; składkę łączną za ubezpieczenie środków obrotowych we wszystkich placówkach oblicza się mnożąc składkę za ubezpie-

*) Uwaga: czynnik wzoru $\frac{5.000.000}{1.000.000 + \text{podstawa obliczenia składki}}$ wyznacza przyrost składki ubezpieczeniowej, malejący wraz ze wzrostem podstawy obliczenia składki.

czenie mienia w jednej placówce przez liczbę ubezpieczonych placówek.

3. Stawki taryfowe — ze względu na przynależność organizacyjną ubezpieczającego — przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Ubezpieczający (jednostka organizacyjna)	Stawka taryfowa w ‰/00
1	Centralny Związek Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”	1,20
2	„Społem” Centralny Związek Spółdzielni Spożywców	4,20
3	Centralny Związek Spółdzielczości Pracy	0,60
4	Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe	0,15
5	Centrala Spółdzielni Ogrodniczych i Pszczelarskich	0,40
6	Centralny Związek Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego	0,20
7	Związek Spółdzielni Inwalidów	1,25
8	Centralny Związek Spółdzielni Mleczarskich	0,20
9	Centralny Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych	0,15
10	Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch”	5,25
11	Pozostałe spółdzielnie (nie wymienione wyżej)	0,40
12	Ministerstwo Handlu Wewnętrznego i Usług	1,75
13	Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej	0,15
14	Pozostałe państwowe jednostki organizacyjne	0,40
15	Pozostałe jednostki gospodarki społecznej (nie wymienione w poz. 1—14)	0,20

§ 6. 1. W ubezpieczeniach zawartych na sumy zmienne stosuje się składkę zaliczkową i ostateczną.

2. Składkę zaliczkową pobiera się na poczet składki ostatecznej (ust. 3) na początku okresu ubezpieczenia; składkę zaliczkową ustala się:

- 1) w pierwszym okresie ubezpieczenia po zawarciu umowy — w wysokości 50% składki rocznej, obliczonej od podstawy obliczenia składki podanej we wniosku.
- 2) w drugim i następnych okresach ubezpieczenia — w wysokości 50% rocznej składki ostatecznej za okres ubiegły.

3. Składkę ostateczną oblicza się po upływie okresu ubezpieczenia od średniej arytmetycznej wartości kwartalnych zapasów ubezpieczonego mienia (suma wartości zapasów podzielona przez 4).

Taryfa nr 2

§ 7. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki społecznej i nie społecznej, obejmujących wyposażenie (urządzenia) placówek handlowych, usługowych, rzemieślniczych i produkcyjnych, a także biur, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów leczniczych, instytucji kulturalno-rozrywkowych oraz obiektów kultu religijnego i pozostałych placówek — bez względu na ich charakter.

§ 8. 1. Składkę roczną za ubezpieczenie wyposażenia oblicza się od wartości mienia lub sumy ubezpieczenia przypadającej na każdą oddzielną placówkę, według stawki taryfowej właściwej ze względu na charakter działalności ubezpieczającego w dniu zawarcia lub wznowienia umowy ubezpieczenia; składkę tę oblicza się mnożąc podstawę obliczenia składki lub sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową.

2. Przez wartość mienia przypadającą na każdą placówkę rozumie się:

- 1) w ubezpieczeniu wyposażenia (urządzeń) w jednej placówce (ubezpieczenie jednostkowe) — wartość urządzeń, która może być przedmiotem zaboru wskutek jednego wypadku kradzieży z włamaniem (przewidywana strata maksymalna),
- 2) w ubezpieczeniu łącznym wyposażenia (urządzeń) wielu placówek (ubezpieczenie solidarne) — przeciętną, przypadającą na jedną placówkę wartość wyposażenia ustaloną według zasady podanej w pkt 1; składkę łączną za ubezpieczenie urządzeń we wszystkich placówkach oblicza się mnożąc składkę za ubezpieczenie urządzeń w jednej placówce przez liczbę ubezpieczonych placówek.

3. Stawki taryfowe w zależności od charakteru działalności ubezpieczającego oraz jego przynależności do jednostek gospodarki społecznej bądź nie społecznej przedstawia poniższa tabela.

Poz.	Placówki według rodzaju działalności	Stawka taryfowa w ‰	
		jednostki gospodarki społecznej	jednostki gospodarki nie społecznej
16	Placówki handlowe, usługowe, rzemieślnicze, produkcyjne, żywienia zbiorowego, biura, laboratoria	6	12
17	Instytucje kulturalne (z wyjątkiem dzieł sztuki) oraz sportowe, instytucje służby zdrowia	4	8
18	Obiekty kultury religijnej — łącznie z obrazami, szatami i naczyniami liturgicznymi	x	16
19	Muzea, galerie, wystawy — łącznie z eksponatami (działami sztuki)	10	20

Taryfa nr 3

§ 9. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki społecznej i nie społecznej obejmujących:

- 1) gotówkę oraz krajowe i zagraniczne środki pieniężne, czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę — opiewające na walutę krajową — obiegowe znaczki pocztowe, znaczki skarbowe i znaczki opłaty paszportowej,
- 2) platynę, złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne, półszlachetne, syntetyczne oraz perły.

§ 10. 1. Ubezpieczenie mienia, o którym mowa w § 9, obejmuje następujące ryzyka:

- 1) kradzież z włamaniem,

- 2) rabunek w lokalu,
- 3) rabunek w czasie przenoszenia lub przewożenia (transportu) mienia.

2. Każde z wymienionych w ust. 1 ryzyk deklaruje się we wniosku o ubezpieczenie w osobnej pozycji, z odrębną wartością lub sumą ubezpieczenia, przy czym przy ryzyku kradzieży z włamaniem (ust. 1 pkt 1) we wniosku podaje się ponadto osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla mienia przechowywanego w poszczególnych kategoriach schowków oraz dokładny opis schowka, a przy ryzyku rabunku podczas transportu (ust. 1 pkt 3) — osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla transportów dokonywanych w obrębie jednej miejscowości i osobno wartości lub sumy ubezpieczenia dla transportów dokonywanych na dowolnym terenie na obszarze Polski. Odrębną wartość deklaruje się również dla gotówki, która ma być ubezpieczona od rabunku podczas noclegu osoby wykonującej transport (poz. 23 tabeli).

3. Ubezpieczający może zadeklarować do ubezpieczenia wszystkie trzy ryzyka wymienione w ust. 1 bądź tylko niektóre z nich, przy czym wartości lub sumy ubezpieczenia określonego mienia dla poszczególnych ryzyk mogą być deklarowane w różnej wysokości.

4. Postanowienia ust. 2 i 3 nie dotyczą gotówki ubezpieczanej według obrotów miesięcznych (poz. 24 tabeli), przy którym to systemie zadeklarowana wartość (suma ubezpieczenia) obejmuje wszystkie ryzyka.

5. Składki roczne dla poszczególnych ryzyk i poszczególnych grup mienia oblicza się od zadeklarowanych wartości lub sum ubezpieczenia według stawek taryfowych podanych w poz. 20—24 tabeli.

§ 11. Stawki taryfowe w zależności od zakresu ubezpieczenia oraz przynależności ubezpieczającego do jednostek gospodarki społecznej bądź nie społecznej przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Zakres ubezpieczenia (ryzyka)	Stawka taryfowa w ‰	
		jednostki gospodarki społecznej	jednostki gospodarki nie społecznej
20	Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem. Stawki taryfowe w zależności od rodzaju schowka wynoszą dla mienia przechowywanego:		
	1) w skarbcu	0,03	x
	2) w pokoju skarbcowym w szafach pancernych	0,10	0,20
	3) w szafie pancernej	0,20	0,40
	4) w szafie stalowej przymocowanej trwale do podłoża lub ściany	0,90	1,80
	5) w kasecie stalowej przymocowanej trwale do podłoża lub ściany	1,70	3,40
21	Ubezpieczenie od rabunku w lokalu	0,60	1,20

Poz.	Zakres ubezpieczenia (ryzyka)	Stawka taryfowa w ‰	
		jednostki gospodarki społecznie- nianej	jednostki gospodarki nie uspo- lecznionej
22	Ubezpieczenie od rabunku w czasie przynoszenia lub przewożenia (transportu) mienia:		
	1) przy transportach dokonywanych w obrębie miejscowości oznaczonej w umowie	1,20	2,40
23	2) przy transportach dokonywanych na dowolnym terenie na obszarze Polski	1,80	3,60
	Za rozszerzenie odpowiedzialności PZU na wypadki rabunku podczas noclegu osoby wykonującej transport — od sumy zadeklarowanej dla noclegu	0,25	x
24	Ubezpieczenie gotówki systemem obrotów miesięcznych:		
	1) dla ogólnej sumy gotówki podejmowanej z banków w ciągu jednego miesiąca	0,25	x
	2) dla ogólnej sumy gotówki pochodzącej z innych bieżących wpływów gotówkowych (poza kwotami podejmowanymi z banków), uzyskiwanych w ciągu jednego miesiąca: z utargu towarowego, z tytułu wykonywanych usług, opłat i in.	0,08	x
	3) dla banków i spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych — od ogólnej sumy obrotów gotówki, bez podziału na pozycje podane wyżej w pkt 1 i 2	0,03	x

Taryfa nr 4

§ 12. Taryfa niniejsza ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych z jednostkami gospodarki nie społecznionej, obejmujących:

- 1) środki obrotowe, z wyjątkiem gotówki i innych wartości pieniężnych (§ 9),

2) mienie przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi,

3) mienie przyjęte do komisowej sprzedaży.

§ 13. 1. Składkę roczną oblicza się od sumy ubezpieczenia zadeklarowanej do ubezpieczenia w danej placówce według stawki taryfowej właściwej dla głównego rodzaju ubezpieczonego mienia; składkę tę oblicza się mnożąc sumę ubezpieczenia przez stawkę taryfową.

2. Stawki taryfowe w zależności od rodzaju ubezpieczonego mienia przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Rodzaj mienia (branża placówki)	Stawka taryfowa ‰
25	Paliwa oraz przetwory paliw	1,8
26	Metale i wyroby metalowe	0,7
27	Narzędzia, maszyny i urządzenia	1,8
28	Wyroby precyzyjne	8,5
29	Środki transportu — zespoły i części pojazdów	1,8
30	Wyroby elektrotechniczne i elektroniczne	8,5
31	Wyroby i artykuły chemiczne	1,8
32	Materiały budowlane	0,7
33	Wyroby ze szkła i ceramiki szlachetnej	1,8
34	Wyroby drzewne (m.in. meble) i papiernicze	1,8
35	Wyroby włókiennicze	1,8
36	Artykuły odzieżowe, obuwie	4,3
37	Wyroby skórzane i kuśnierskie	8,5
38	Artykuły spożywcze, produkty rolne, produkty hodowli oraz gospodarki leśnej i łowieckiej, kwiaty	1,8
39	Wyroby poligraficzne	1,8
40	Instrumenty muzyczne, zapis wizji i dźwięku	8,5
41	Reprodukcje fotograficzne, artykuły fotograficzne	4,3
42	Zabawki i gry towarzyskie, artykuły sportowe i turystyczne, przybory łowieckie i wędkarskie	4,3
43	Wyroby ortopedyczne, rehabilitacyjne i protezyjne, pomoce naukowe i szkolne	0,7
44	Galanteria — sztuczna biżuteria, pamiątki i upominki, wyroby rzemiosła ludowego i artystycznego	4,3
45	Wyroby metalowe powszechnego użytku (m.in. platerowane), sprzęt gospodarstwa domowego	4,3
46	Księgozbiory, mapy	10,0
47	Dziela sztuki i wyroby artystyczne w muzeach, galeriach, antykwariatach, komisach i na wystawach	12,0